

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	281	09.09.2024	5	
Kaupunginvaltuusto	139	23.09.2024	13	

2040-2024 (00 01 02, 12 00 01, 05.11)

Vastaus valtuutettu Muhis Azizin ym. aloitteeseen koskien Turun sisäistä koulujen välistä "vaihto-oppilasohjelmaa" molemminsuuntaisen vuorovaikutuksen tueksi

Tiivistelmä:

Valtuutettu Muhis Azizi ym. ovat tehneet aloitteen Turun sisäisestä koulujen "vaihto-oppilasohjelmasta" molemminsuuntaisen vuorovaikutuksen tueksi. Kaupunginvaltuustolle esitetään, että se merkitsee aloitteen vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Kh § 281

Projektikoordinaattori Emil Kusnetsoff ja monikulttuurisen opetuksen suunnittelija Annika Rae 6.6.2024:

Valtuutettu Muhis Azizi ym. ovat tehneet aloitteen koskien Turun sisäisen koulujen välisen "vaihto-oppilasohjelman" käynnistämistä osana molemminsuuntaisen vuorovaikutuksen tukemista. Aloite kohdentuu koulusegregaation vähentämisen teemaan, joka on kaupungissa tunnistettu ja jonka puitteissa Turussa on tehty ja tehdään parhaillaan useita toimia. Segregaation vastaista työtä jatketaan myös tulevaisuudessa.

Kuten aloitteessa todetaan, Turun perusopetuksen monikielisten oppilaiden määrä on kasvanut viimeisten vuosien aikana ja alueiden segregatio on voimistunut. Tällä hetkellä maahanmuuttajataustaisia lapsia (joista käytämme tekstissä nimitystä monikielinen oppilas) on noin 20 % kaikista Turun perusopetuksen oppilaista.

Lähtökohdat

Turussa on jo pitkään kohdennettu niin Turun kaupungin omaa resurssia, valtionavustuksen kautta saatua rahoitusta kuin hanketoiminnan toimenpiteitä monikielisten oppilaiden koulunkäynnin tueksi. Esimerkkeinä voidaan nostaa esille monikielisille oppilaille toteutettu omakielinen oppiainetuki ja kielellisesti tuettu opetus, tasa-arvorahan valtionavustus, Osaamisen kärkihankkeen toimenpiteet sekä OPH-rahoitteinen ALUSTA-hanke (2022–2025), jossa on laajoin toimenpitein saatu aikaan monikielisten oppilaiden koulupolkujen sujuvoittamista sekä perustaitojen parantamista.

Konkreettisena eri koulujen oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta lisäävänä esimerkkinä mainittakoon myös vuosittain kaikille Turun kaupungin 7. luokkien oppilaille kohdennettu Rasisminvastaisen viikon tapahtuma Stop Racism, jolloin kaikki Turun peruskoulujen 7.lk oppilaat kokoontuvat ko. teeman pariin Kupittaaan liikuntahalliin.

Koulusegregaation ehkäisemisen työ Turussa

Turun kaupungissa oli noin kahden vuoden ajan käynnissä Koulusegregaation vähentäminen Turussa -projekti, jossa kootut ja luodut toimenpiteet kohdentuvat suoraan aloitteessa mainittuihin tavoitteisiin. Toimenpiteitä on koottu muun muassa asukasraadilta, järjestämällä kansallinen koulusegregaatioseminaari, haastatteleamalla rehtoreita ja päiväkotien johtajia, erilaisilla työpajoilla sekä toteuttamalla Erätauko-keskusteluita ja Skidialogeja.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	281	09.09.2024	5	
Kaupunginvaltuusto	139	23.09.2024	13	

Projektissa luotu koulusegregaation vähentämisen tiekartta kokoaa toimenpiteitä sellaisten teemojen alle kuten suomen kielen oppiminen, ryhmäyttyminen ja yksilöllinen kohtaaminen sekä hyvinvointiin ja osallisuuteen panostaminen. Yksi mahdollisista toimenpiteistä on koulujen henkilöstön työkierto, mutta myös oppilaat esittivät toiveen Skidialogeissa, eli lapsille sovitetuissa Erätauko-keskusteluissa, että koulujen välistä yhteistyötä ja tapahtumia lisätään toisiinsa tutustumisen ja yhteisöllisyyden nimissä. Oppilasvaihto-ohjelma toteuttaisi tätä toivetta.

On tärkeää tuoda oppilaiden erilaisia kokemuksia ja taustoja esille myönteisellä tavalla yhdessä. Näin lisätään tietoisuutta erilaisista ihmisistä ja kulttuureista. Lasten ja nuorten kielen vertaisoppiminen tuleekin mahdollistaa monipuolisin keinoin. Koulusegregaation vähentämisen tiekarttaan koottu kokoelma toimenpide-ehdotuksia viedään nyt päätöksentekoon ja toimenpiteitä toteutetaan eri alueilla tarveperustaisesti.

Turussa tehtävä segregaaation ehkäisemisen työ on huomioitu myös Euroopan Unionin neuvoston Intercultural Cities Index -raportissa (12/2023) sekä siihen liittyvässä EU-hankejohdon analyysissä, jossa mainitaan näin: "Turku shows a good experience in education, promoting an education system that emphasizes equality, high standards, and student-centred learning. Turku is working to increase interculturalism in their city, combat segregation and support an intercultural educational environment for students."

Mahdolliset muut koulusegregaation vähentämisen keinot

Kouluille voidaan lukuisten Koulusegregaation vähentäminen Turussa -hankkeessa kerättyjen toimenpiteiden lisäksi ehdottaa seuraavia segregaaation vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä, joita koulut voivat mahdollisuksiensa mukaan toteuttaa:

- Eri koulujen välistä yhteistyötä tiivistetään vuosittaisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien kautta. Tämän yhteistyön puitteissa oppilaat voivat vierailla toisilla kouluilla ja olla vuorovaikutuksessa näiden koulujen oppilaiden kanssa.
- Oppilaskunnan hallitusten kokoukset järjestetään ainakin kerran lukuvuodessa oman koulun sijaan jollakin toisella koululla, ja samalla oppilaskunnan hallitukselle järjestetään ohjattu tutustuminen ko. kouluun.

Oppilasvaihto-ohjelma

Koulujen välisen oppilasvaihto-ohjelman käynnistäminen ei tässä nimenomaisessa muodossa noussut esille Koulusegregaation vähentäminen Turussa -hankkeessa tehdyissä osallistavissa kyselyissä oppilaille tai opetushenkilöstölle.

Oppilasvaihto-ohjelman mahdollinen toteuttaminen tulisi vaatimaan laajaa valmistelua ja suunnittelua erilaisissa koulun arkeen ja oppilaiden tarpeisiin liittyvissä järjestelyissä. Tällaisia seikkoja ovat mm. oppilaiden tuen järjestelyt ja siihen liittyvät oppilaiden mahdolliset kuljetustarpeet, oppilaiden erityisruokavalioiden toteutuminen, tiloihin liittyvät haasteet (mm. monien koulujen väistötilat ja niistä aiheutuva tilanahtaus), opetussuunnitelman toteutumiseen liittyvät asiat, vastuukysymykset sekä vaihto-oppilasohjelman vaatimat kuljetusjärjestelyt ja niistä aiheutuvat kustannukset. Oppilasvaihto-ohjelman toteutu-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	281	09.09.2024	5	
Kaupunginvaltuusto	139	23.09.2024	13	

minen tulisi siis vaatimaan ajallista ja taloudellista resurssia ja aiheuttamaan haasteita käytännön toteutuksessa.

Ottaen huomioon kaupungin taloudellinen tilanne ja tuleville vuosille asetetut säästötavoitteet edellä esiteltujen seikkojen vuoksi oppilasvaihto-ohjelmaa ei nähdä mahdolliseksi toteuttaa tässä vaiheessa kaupungin laajuisena järjestelyinä.

Lopuksi

Turun kaupunki noudattaa ja tulee jatkossakin noudattamaan valtakunnallisen opetussuunnitelman linjauksia, joissa kantavana ajatuksena on ohjata oppilaita näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana ja saada oppilaat arvostamaan omia sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luku 3.3).

Turussa tehdään laadukasta työtä koulusegregaation ehkäisemiseksi oppilaita ja opetushenkilöstöä osallistaen (mm. Maan parhaan oppimispolun laaja kysely vuonna 2024), ja tätä työtä jatketaan myös toukokuussa 2024 käynnistyneen Kaikil hyvä opintie -hankkeen, joka on jatkoa ensimmäiselle koulu-segregaatioprojektille, päättymisen jälkeen. Kaikil hyvä opintie -hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun asti.

Koulusegregaatiota voidaan ehkäistä monin eri keinoin. Eri puolilla Turkua asuvien ja eri kouluja käyvien oppilaiden kohtaaminen, joka lisää keskinäistä ymmärrystä ja vähentää polarisaatiota, on yksi näistä keinoista.

Oheismateriaali 1	Valtuutettu Muhis Azizin ym. aloite koskien Turun sisäistä koulujen välistä "vaihto-oppilasohjelmaa" molemminsuuntaisen vuorovaikutuksen tueksi
-------------------	---

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Kv § 139

Oheismateriaali 1	Valtuutettu Muhis Azizin ym. aloite koskien Turun sisäistä koulujen välistä "vaihto-oppilasohjelmaa" molemminsuuntaisen vuorovaikutuksen tueksi
-------------------	---

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

tied Azizi Muhis